

Nowa ustawa o biegłych rewidentach

kluczowe zmiany dla spółek

Purpurowy Informator

źródło informacji

21 czerwca 2017 r. weszła w życie ustawa o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym. Nowe regulacje nakładają nowe obowiązki na spółki, których sprawozdanie podlega badaniu przez biegłego rewidenta. Spółki powinny wprowadzić nowe przepisy już w odniesieniu do sprawozdań za 2017 rok.

Ustawa – oprócz wielu nowych obowiązków – przewiduje daleko idące restrykcje za ich niedopełnienie. Aby uniknąć kar finansowych, a także poważnych konsekwencji prawnych wynikających z niedostosowania się do nowych przepisów, Spółki muszą odpowiednio przygotować i prawidłowo wdrożyć wewnętrzne polityki i procedury.

Mamy nadzieję, że nasz materiał pomoże Państwu w przygotowaniu Spółki do tych wymogów.

Zapraszamy do lektury.

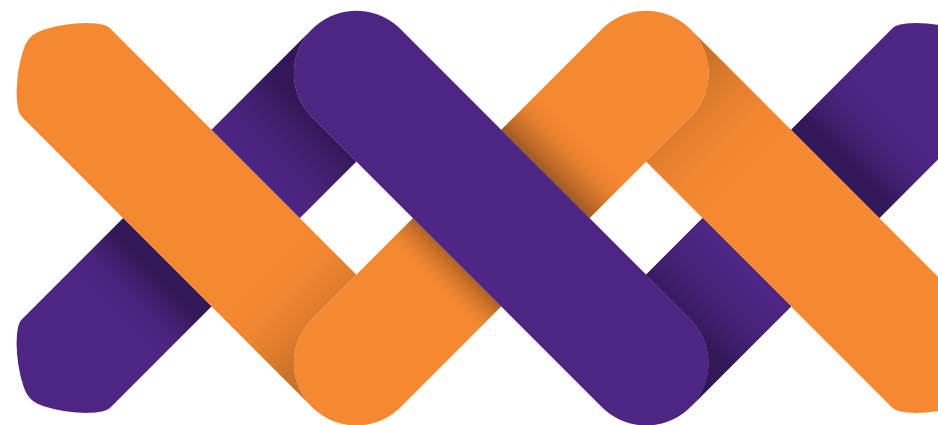
Jan Letkiewicz
Partner Zarządzający
Departament Audytu
Grant Thornton

Kogo obowiązują najistotniejsze zmiany w ustawie?

	Jednostka mająca obowiązek badania sprawozdania z siedzibą w PL	Jednostka zainteresowania publicznego z siedzibą w PL	Spółka z siedzibą w Polsce zależna od jednostki zainteresowania publicznego mającej siedzibę w UE
Obowiązkowa rotacja firm audytorskich		+	
Klauzule umowne	+	+	+
2 letnie umowy o badanie	+	+	+
Komitety audytu		+	na poziomie jednostki dominującej
Polityka i procedura wyboru firmy audytorskiej		+	na poziomie jednostki dominującej
Lista usług dozwolonych		+	+

Kluczowe zmiany

Na następnych stronach przedstawiamy 8 najważniejszych – naszym zdaniem – obszarów, na które należy zwrócić uwagę dostosowując Spółkę do nowych przepisów.

1

Obowiązkowa rotacja firm audytorskich

Ustawowe badanie sprawozdań finansowych jednostki zainteresowania publicznego przeprowadzane przez **tę samą firmę audytorską lub firmę audytorską powiązaną z tą firmą audytorską lub jakiegokolwiek członka sieci*** działającej w państwach Unii Europejskiej, do której należą te firmy audytorskie może trwać **maksymalnie 5 lat**. Przepis będzie obowiązywał przy badaniu sprawozdań za okresy rozpoczynające się po 31 grudnia 2017. Przy badaniu za rok 2017 w Polsce obowiązuje maksymalny okres rotacji określony w Rozporządzeniu unijnym 537/2014 wynoszący 10 lat oraz szczegółowe przepisy przejściowe.

Ten sam audytor będzie ponownie mógł podjąć się badania sprawozdania danej jednostki po upływie 4 letniego okresu karencji.

* sieci – należy przez to rozumieć strukturę:

- a) której celem jest współpraca i do której należy biegły rewident lub firma audytorska oraz
- b) której celem jest podział zysków lub kosztów lub która funkcjonuje w ramach wspólnych powiązań właścicielskich, lub która posiada wspólny system kontroli lub wspólne zarządzanie, lub która posiada wspólną politykę i procedury kontroli jakości, lub która posiada wspólną strategię gospodarczą, lub która korzysta ze wspólnego oznaczenia lub znaczącej części zasobów.

2

Klauzule umowne

Koniec z zapisami spotykanymi np. w umowach o finansowanie typu: „Badanie rocznego sprawozdania finansowego Spółki może być przeprowadzone jedynie przez firmę z tzw. Wielkiej Czwórki”

Jednym z celów nowych regulacji ma być ograniczenie przewagi konkurencyjnej sieci dużych firm audytorskich i otwarcie możliwości wejścia na rynek innym podmiotom, co w konsekwencji ma zasadniczo wpłynąć na dekoncentrację rynku badań JZP. Zmianie uległ Art. 66 Ustawy o rachunkowości, gdzie dodano ustęp 5a, mówiący wprost:

„Za nieważne z mocy prawa uznaje się wszelkie klauzule umowne w umowach zawartych przez badaną jednostkę, które ograniczałyby możliwość wyboru firmy audytorskiej przez organ dokonujący wyboru firmy audytorskiej, na potrzeby przeprowadzenia badania ustawowego sprawozdań finansowych tej jednostki, do określonych kategorii lub wykazów firm audytorskich.”

3

Dwuletnie umowy o badanie

W przypadku badania ustawowego* pierwsza umowa o badanie sprawozdania finansowego jest zawierana z firmą audytorską na okres nie krótszy niż dwa lata z możliwością przedłużenia na kolejne co najmniej dwuletnie okresy. Przepis ten stosuje się do badań sprawozdań finansowych sporządzonych za lata obrotowe rozpoczynające się po dniu 16 czerwca 2016 r.

Co to oznacza w praktyce?

umowa na 2 lata

Nowa umowa zawarta na badanie sprawozdania sporządzonego za rok 2017 rok.

umowa na 2 lata

Przyszłe odnowienie umowy zawartej pierwszy raz na badanie sprawozdania sporządzonego za rok 2017.

umowa na 1 rok

Wyjątek: kontynuacja współpracy z dotychczasowym audytorem.

*badania ustawowego – należy przez to rozumieć badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej lub badanie rocznego sprawozdania finansowego, którego obowiązek przeprowadzania wynika z art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, przepisów innych ustaw lub przepisów prawa Unii Europejskiej, przeprowadzane zgodnie z krajowymi standardami badania.

4

Zmiany w komitetach audytu

W jednostkach zainteresowania publicznego działa komitet audytu*. Najistotniejsze zapisy dotyczące komitetów audytu jakie pojawiły się w nowej ustawie o biegłych rewidentach i firmach audytorskich:

Członkowie komitetu audytu są powoływani przez radę nadzorczą lub inny organ nadzorczy lub kontrolny spośród członków tego organu.

Przynajmniej jeden członek komitetu audytu posiada wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych.

Większość członków komitetu audytu, w tym przewodniczący są niezależni od jednostki, ustawa podaje szczegółowe kryteria niezależności.

Członkowie komitetu audytu posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa jednostka zainteresowania publicznego.

5

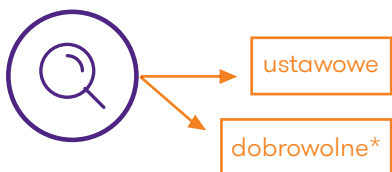
Zadania komitetu audytu

Do głównych zadań komitetu audytu należy:

- kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz jednostki zainteresowania publicznego świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie – tak jak w grafice poniżej;
- opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania;
- opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem;
- określanie procedury wyboru firmy audytorskiej przez jednostkę zainteresowania publicznego;

Czynności rewizji finansowej

Badanie

Przeglądy sprawozdań
finansowych

Inne usługi atestacyjne
określone przepisami
zastrzeżone dla biegłego
rewidenta

Audyt sprawozdań finansowych
za okresy inne niż roczne lub audyt
pakietów konsolidacyjnych nie są
badaniem w rozumieniu ustawy

*Badanie dobrowolne – należy przez to rozumieć badanie rocznego sprawozdania finansowego, które jest przeprowadzane na podstawie decyzji badanej jednostki, a nie na podstawie art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r.o rachunkowości.

6

Usługi dozwolone inne niż badanie

Audytor jednostki zainteresowania publicznego może wykonywać dla danej jednostki usługi inne niż badanie, jedynie w zakresie niezwiązanym z polityką podatkową badanej jednostki oraz po przeprowadzeniu przez komitet audytu oceny zagrożeń i zabezpieczeń niezależności. Przepis obowiązuje dla badań za okresy rozpoczynające się po 31 grudnia 2017.

Ustawodawca wymienia m.in. poniższe dozwolone usługi niebędące badaniem (tzw. biała lista):

due dilligence w zakresie kondycji ekonomiczno-finansowej w związku z prospektem emisyjnym

uzgodnione procedury w związku z prospektem emisyjnym

weryfikacja pakietów konsolidacyjnych

Generalnie doradztwo, w tym podatkowe i inne usługi konsultingowe są zabronione. Szersza lista usług zabronionych znajduje się w Rozporządzeniu 537/2014

7

Kary za naruszenie przepisów

JZP, członkowie zarządu lub rady nadzorczej oraz komitetu audytu za naruszenie przepisów ustawy mogą ponieść karę w wysokości do 250 000 zł w przypadku poszczególnych osób lub do 10% przychodów netto ze sprzedaży w przypadku kary nakładanej na spółkę. Dodatkowo popełnione naruszenia i nałożone kary podawane są do publicznej wiadomości.

Przypadki naruszenia przepisów ustawy:

- brak polityki w zakresie świadczenia dodatkowych usług przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci;
- brak polityki w zakresie wyboru firmy audytorskiej;
- nie przestrzeganie przepisów dotyczących wyboru firmy audytorskiej (okres trwania umowy, rotacja, karencja, procedury wyboru firmy audytorskiej);
- nie przestrzeganie przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetu audytu;
- wywieranie wpływu na wynik badania.

8

Jak się przygotować dokumenty obowiązkowe

By nie naruszyć przepisów Ustawy, każda JZP powinna posiadać 3 ważne dokumenty:

1. Polityka wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania.
2. Procedura wyboru firmy audytorskiej.
3. Polityka świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług nie będących badaniem.

W/w dokumenty spółka powinna posiadać i stosować się do regulacji w nich zawartych wybierając audytora do badania sprawozdania finansowego za rok 2017, odstępstwem jest odnowienie obowiązującej umowy.

Przykładowe wzorce dokumentów znajdują się tutaj:

<http://grantthornton.pl/publikacja/przygotuj-sie-do-zmian-w-przepisach-audytowych/>

Zapraszamy do kontaktu

Paweł Zaczyński

Menedżer

Departament Audytu

Grant Thornton

T +48 22 205 48 73

E pawel.zaczynski@pl.gt.com

Redakcja:

Ewa Komorowska

Senior

Departament Audytu

Grant Thornton

Mamy nadzieję, iż przygotowany przez nas materiał będzie dla Państwa pomocny. W razie pytań lub wątpliwości, pozostajemy do Państwa dyspozycji!

www.GrantThornton.pl

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie mają jedynie charakter ogólny i poglądowy. Nie stwarzają one stosunku handlowego ani stosunku świadczenia usług doradztwa podatkowego, prawnego, rachunkowego lub innego profesjonalnego doradztwa. Przed podjęciem jakichkolwiek działań należy skontaktować się z profesjonalnym doradcą w celu uzyskania porady dostosowanej do indywidualnych potrzeb. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. dołożyło wszelkich starań, aby informacje znajdujące się w niniejszym dokumencie były kompletne, prawdziwe i bazowały na wiarygodnych źródłach. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. nie ponosi jednak odpowiedzialności za ewentualne błędy lub braki w nich oraz błędy wynikające z ich nieaktualności. Grant Thornton Frąckowiak Sp. z o.o. Sp. k. nie ponosi także odpowiedzialności za skutki działań będące rezultatem użycia tych informacji.